

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vindex Libertatis Ecclesiasticae || Et Martyr || S.
Engelbertvs || Archiepiscopus Co-||loniensiſ Princeps ||
Elector, &c.**

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1633

Notatio ad Caput Decimum septimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9728

eius securi contractis. Erat tum anniuersarius dies, quo martyr sacerdoti Rodensi prædixerat, omnes percussores suos mala morte perituros. **A** Quod accipiendum est vel de corporis, vel animæ, vel vtriusque morte. Et si autem mala & turpi atque ignominiosa morte in corpore Fridericus perijt, speramus tamen eam pœnam animæ eius fuisse medicinam, quandoquidem bene contritus, & diligenter atque frequenter tam priuatim quàm publicè confessus, se reum clamauit: & pœnas illatas patienter tulit, membra singula carnifici confringenda vtrò offerens: cum in dorso eius fabricaret carnifex ille immisericors, & sedecim ictus cum securi ei inferret, nullam edidit vocem, ita vt omnes mirarentur. **B** Inde vsque ad matutinas preces in corpore durans, fertur tantum orasse, & circumstantes, vt pro ipso orarent, deprecatus esse. Fortassis ex merito martyris Engelberti, qui moriens orauit pro inimicis, gratia hæc illi præstita est. Cum autem ea omnia, quæ iam diximus, intra primum fere annum acciderint, haud dubium, quin de alijs sacrilegis, hinc similia vel etiam maiora audituri simus: sed de his satis. Nunc porrò de miraculis & beneficijs, quæ ob eius merita declaranda præstantur infirmis, quædam dicenda sunt ad honorem Domini nostri Iesu Christi: Cui cum Patre & Spiritu sancto honor & imperium in sæcula sæculorum, Amen. **C**

Pœnitentia eius, & pœnarum tolerantia.

Ictus rotæ sedecim Fridericus in dorso excepit.

S. Engelbertus orat pro inimicis, vide supra c. 15. pag. 182.

Notatio ad Caput Decimum septimum.

§. Interim ad castrum eius Isenberg.

Isenburg. **M**Anuscripti omnes consentiunt Fridericum insignium duarum arcium fuisse Dominum, alterius Isenberg, infra Hattingen in vertice montis iuxta Rutam fluuium; al- **D**

Nienbrug. terius Nienbrug seu Nouipontis in parœcia Heringen ad amnem Lupiam. Ex quarum ruderibus plura surrexerunt opera. Imprimis ex arce Nienbrug excitatum oppidum

Hamm. Hamme, ab Adolpho V. Comite Altenano & primo Comite Marchiæ sub annum 1226. inter Lippiæ & Asnæ (quem indigenæ vocant Asiam) confluentes, quò & ciues arce atque ciuitate suâ exuti migrauêre. Hamme autem apud Saxo-
nes

A nes idem sonat, quod saltus, vel pratum pascuum fossulâ circumcinctum. Ex Iienberg verò arx Blanckenstein ad confluentem Ruræ & torrentis Mutenbecke, medio circiter milliari ab oppido Hattnegensi disjuncta haud procul à Cliff Lutzenradiorum castro & antiqua arce Isenberg, cuius rudera adhuc videre licet in montis fastigio Ruræ imminente prope pagum vnder Wenigern infra Hattnegam, quæ ex reliquijs illis fuit ab eodem Adolpho sub idem tempus extracta. Tum etiam prætorium Baldeinew (id est, cito noua **Baldine** arx) quod à Mercatore in Athlante videtur vocari Breinevv quasi *Breit ein New* (idem significans quod prius) vna hora vel circiter Assindâ non procul à Relinghusen distans, Ruram inter & Assindiam ædificatum.

Est autem Baldinevv fundus clientelaris seu feudum Ecclesiæ Assindiensis, quo diuturno tempore Comites Limburgici ad Lenam fluuium & tandem Equites de Steck donati seu inuestiti fuerunt, à quibus dotis nomine ad Nobiles Eill & modo ad Neihoff est deuolutum. Vnde etiam Neihoff satrapa in Buchem affectus hoc beneficio clientelari Baldeinevv à Principe Assindiensi, obtendit se simul donandum patrocínio seu Aduocatia in Rolinghausen illi connexo. Hinc nonnihil huius libri Capitulum primum illustratur. Denique Limburgum ad Ripam Lennæ fluuij ex Smalenberg, Werdola, Altena, Limburgo, medio circiter ab Iserlona milliari iuxta Herdick infra Westhouen & Sigburg in **D** Ruram influentis suam ex his ruinis duxit originem, Authore Henrico Duce Limburgico, qui suos ex Friderico Comite nepotes in posterum alti vel noui Limburgi Comites voluit appellari, Rosæque insignium suorum substitui Leonem. Adeo enim prisca Germani scelera erant exosa, vt si cuius nomina aspersa fuisset labe, illius imagines dare aut in ludis exhibere hostilibus erubescerent. Quã etiam existimo causam

Blanckenstein.

Baldine

NB. Limburg ad Lenam, est oppidum diuersum à Limburgo ad Lanum in VVesterwaldia.

Marcana
Insignia
ex archi-
uis.

cur Altenani ob famosū Friderici Isenburgici patricidii, gentilitiam insignium suorum rosam cum trabe bicoloribus tessellis depicta commutarint, prout superioris libri pagina vndecima id insinuavi ex manuscriptis, qui produnt ab Adolpho Altenæ ac Marchiæ Comite propter nefarium Friderici patruelis sui facinus, Rosæ familiæ suæ imagini, trabem tessellatam eamque bicolorem fuisse substitutam. Ipsemet ego ex archæo Westphalico vidi curioseque examinaui tabulas Ludouico Arnsbergensi Comiti ab Euerhardo & Engelberto Marcanis Comitibus datas, in quibus aduersæ Euerhardi ceræ cataphractum repræsentabant equitem, cuius dextram armabat gladius, læuam verò imago tessellis distincta insignibat. Ornabantur quoque huiusmodi quadris sectilibus tum ex equi tergore ac ceruicibus defluentes phaleræ, tum equitis balteus, inductumque galeæ flabellum. Auersæ Euerhardi ceræ medium tessellis supereminentem Leonem referebant. Engelberti verò signum aduersum tantum, seu vt vocant, absque contra-sigillo, quadratas tesseras cum medio leone exhibebat. Inter insignia & epigraphen tres spargebantur æschyli seu *πλατυπέλλου* flores, quorum vnus supremam insignium attingebat superficiem, duo vero reliqui vtrisque latus occupatum ornabant.

Quæ insignia Comites cum Marcano cognomine ab Equitibus mutuatos fuisse astruunt manuscripti; testantur enim id nominis ipsis ab Arce Marcana, quam à Rabodone de Marca emerant, obuuisse; verius tamen est, nomen Marchiæ Comitum, longè ante SANCTI ENGELBERTI necem, dum adhuc ipsius generis insignia rosas decorarentur, ore omnium fuisse celebratum, vt supra monui *libro primo cap. 3. pag. 30. literis A. B. & capite quinto pagina 96. linea vltima.*

Gennep.

Baldevvinus Eques, qui Fridericum interceptum solutis sibi

A. sibi bis mille marcis, Gerhardo Geldriæ Comiti tradidit in manus, fuit ex familia Baronum de Gennep, vnus ex maioribus Wilhelmi Archiepiscopi Coloniensis.

Supplicij Isenburgici theatrum, seu monticulum ante portam S. SEVERINI, vt manuscripti loquuntur Annales, Cavalis ante rolo Audace Nouesium obsidente Magistratus Coloniensis propter belli pericula ceruicibus suis impendentia est demolitus, extat hodieque Rotarum vallis vulgo dicta der Kaderthal.

B.

* * *

FINIS LIBRI SECUNDI.

PROSOPOPOEIA;

C.

Q V A

S. ENGELBERTVS

FATIFERVM COGNATIS SVIS

GLADIVM DEPLORANS LVNÆ ERI-

PIT, AC MIRACVLORVM FREQVEN-

D.

TIAM IMPOSTERVM

negat.

He v! quàm cognatæ dēsanctur funera gētis!

Conditus ac Triuiæ mucro cruore madet!

Ni rapiã Phœbe gladiũ; mox prole penates

Conspicient vacuos; mox sine patre lares.

Aa 3

ERI-